

واژگان

دژ : حصار – قلعه	دلتنگ : غمگین
سقوط : افتادن	مانع : سد – جلوگیری
تسخیر ناپذیر : مکان یا چیزی که به آسانی نتوان آن را به دست آورد	محور : اساس ، مبنا
دم : لحظه ، زمان کوتاه	مقابله : رویارویی ، مواجهه
شوق : میل ، علاقه فراوان به چیزی	مسئولیت : سرپرستی یک کار مهم ، بر عهده داشتن وظیفه ای
وصف ناپذیر : غیر قابل توصیف ، وصف نشدنی	اعتقاد : باور
نفوذناپذیر : غیر قابل نفوذ	به شدت : زیاده از حد – بسیار زیاد
مقابله : رویایی ، مواجهه	محاج : نیازمند
بی وقهه : بی درنگ – بدون توقف	عملیات : فعالیت ها – کارها
گذرگاه : محل عبور – جای گذر	متجاوز : کسی که به دیگران ظلم کند – ستمگر
سقا : کسی که به تشنگان آب می دهد	خیره شدن : توجه عمیق – نگاه کردن بدون برداشتن چشم
ترجیح دادن : برگزیدن ، برتری دادن چیزی یا کسی بر دیگران	نظراره کردن : نگاه کردن – تماشا کردن

هم خانواده

اعتقاد : معتقد	منتظر : انتظار
نظام : نظام – ناظم	مانع : منع
مطلوب : ظلم – ظالم	محاج : احتیاج
شکر : تشکر – شاکر	وصف : توصیف

مخالف

شکست : پیروزی	کوچک : بزرگ
اولین : آخرین	مطلوب : ظالم
پیروزی : شکست	خاموش : روشن
آزادی : اسارت	نیازمند : بی نیاز
سبک : سنگین	پاک : ناپاک – کثیف
فرار : قرار	

کلمات املایی

مرخصی – قصه ها – منتظر – عروسک – حتی – مانع – اعتقاد – محتاج – اشغال – تیپ – ضربه – محور – شلمچه –
تسخیر ناپذیر – خرد – وصف ناپذیر – بی وقهه – گذرگاه – سقا – مؤمن – مطمئن – سقوط – ترجیح – نظاره – عملیات – ضربه ای
نهایی – نفوذ – جامع

دانش زبانی :

با ترکیب واژه ها با یکدیگر کلماتی با معنی ساخته می شود . از ترکیب اسم های مختلف با پذیر یا ناپذیر می توان صفت های جدید ساخت .
در ترکیب با ناپذیر بیان می کنیم که روی کلمه قبل از خودش نمی توان عملی انجام داد .
شوق وصف ناپذیر : شوقی که نمی توان آن را توصیف کرد .

دز تسخیر ناپذیر : دزی که نمی توان آن را تسخیر کرد .

خستگی ناپذیر : کسی که نمی توان آن را خسته کرد یعنی به این آسانی خسته نمی شود .

شکست ناپذیر : کسی که نمی توان آن را به آسانی شکست داد .

باور ناپذیر : چیزی که نمی توان آن را به آسانی باور کرد .

در ترکیب با پذیر بیان می کنیم که می توان آن عمل را انجام داد .

نفوذ پذیر : جایی که می توان به آسانی در آن نفوذ کرد .

نکته نگارشی :

هنگام نوشن داستان با توجه به تصاویر مرتبط به هم :

- ارتباط بین تصاویر را درک کنید
- نوشته شروع مناسبی داشته باشد
- ترتیب رویدادها رعایت شود .
- پاکیزه و خوش خط بنویسید.
- نشانه های نگارشی را در جاهای مناسب به کار بگیرید .

*****

پرسش های متن درس

۱- معنی کلمات زیر را بنویسید .

اعتقاد :	سقا :	دز :	وصف ناپذیر :
دم :	مقابله :	سوق :	بی وقه :
کدام کلمه می تواند با ناپذیر ترکیب شود و کلمه معنا داری بسازد .	اعتقاد - اصلاح - پایان - دیدار - شکست - تعطیل	جاهای خالی را با کلمه صحیح کامل کنید	۲- نگران نباش ..... مطمئن باش خدا اراده کرده خرمشهر آزاد شود . (معمن - مؤمن)
حسین ..... دشمن را زیر رگبار گلوله گرفته بود . (بی وقه - بی وقه)			۳- هم خانواده کلمات زیر را بنویسید .

منتظر :	مانع :	محتاج :	وصف :
نظام :	مظلوم :	شکر :	اعتقاد :
۴- معنی هریک از جمله های زیر را بنویسید .			
آتش بارهای عراقی یک دم خاموش نمی شدند .			
تیپ امام حسین (ع) در میان بارانی از گلوله وارد خط شد .			

- درستی یا نادرستی عبارت های زیر را مشخص کنید .
 - جهان آرایی وقفه دشمن را زیر رگبار گلوله گرفته بود
 - در مسجد جامع جمکران رزمندگان نماز شکر می خوانند .

- جمله های زیر از کدام نوع جملات (امری - خبری - پرسشی - تعجبی) هستند
 - آزادی خوشبخت آرزوی مردم بود .
 - نگران نباش مرد مؤمن !
 - فرمانده به بچه ها چه می گوید ؟
 - بشین سر جایت .

- مخالف کلمه های زیر را بنویسید .

شکست :	خاموش :	مظلوم :	کوچک :
آزادی :	پاک :	نیازمند :	اولین :

- هر واژه را در یک جمله بکار ببرید .
 فرماندهان :
 تسخیر ناپذیر :

- با کلمات به هم ریخته جمله بسازید .
 ایرانی - دشمن - تکبیر - وحشت - به - نیروهای - فریاد - را - انداخت
 به - می رفند - خستگی ناپذیر - نیروها - شجاعت - و - با - جلو
 - در متن زیر جاهای خالی را با حروف ربط (و - چون - ولی) کامل کنید .

خورشید گفت : فکر نمی کنم بتوانی ..... من می توانم .

اسب سوار به رودخانه رسید ، لباس را از تنش درآورد ..... خیلی گرمش شده بود ..... می خواست
 خنک شود . حرفة ی بنایی و قنادی را یاد گرفتم ..... هیچ یک از کارها مرا راضی نمی کرد .
 - در متن زیر چند غلط املایی وجود دارد آن ها را پیدا کنید و صحیح آن را بنویسید .
 دشمن برای نیروهایش دزی تصخیر ناپذیر ساخته بود . شور و شوقی وصف ناپذیر وجود حسین را در بر گرفته بود . آن چند روز را
 هم مرخسی نمی رفت .

- در کدام گزینه مخالف صحیح می باشد .

- الف) پیروزی : سربلندی   ب) اولین : دومین   ج) مومن : کافر   د) کوچک : زیاد

- کدام ترکیب صحیح نمی باشد .

- الف) جدایی ناپذیر   ب) اراده ناپذیر   ج) شکست ناپذیر   د) نفوذناپذیر

- خستگی ناپذیر یعنی :

الف) کسی که زود خسته می شود

ب) کسی که نمی تواند کسی را خسته کند

- ۵- آتش بارهای عراقی یک لحظه خاموش نمی شدند و مدام
شلیک می کردند.
- دسته‌ی نظامی امام حسین در بین گلوله‌های بسیار زیاد
دشمن وارد خط جبهه شد
- ۶- نادرست - درست
- ۷- خبری - عاطفی - پرسشی - امری
مظلوم : ظالم
- کوچک : بزرگ
- شکست : پیروزی
- خاموش : روشن
- نیازمند : بی نیاز
- اویین : آخرين
- آزادی : اسارت
- پاک : آلوده
- ۹- به عهده‌ی دانش آموز
- ۱۰- فریاد تکبیر نیروهای ایرانی دشمن را به وحشت انداخت .
نیروها خستگی ناپذیر و با شجاعت به جلو می رفتند.
- ۱۱- ولی - و - چون - و - ولی
- ۱۲- تسخیر ناپذیر - وصف ناپذیر - مرخصی
- ۱۳- گرینه ج
- ۱۴- گرینه ب
- ۱۵- گرینه ب

- ۱- وصف ناپذیر : غیر قابل توصیف
- دز : قلعه - حصار
- سقا : کسی که به تشنگان آب می دهد
- اعتقاد : باور - ایمان
- بی وقفه : بدون درنگ
- سوق : اشتیاق - علاقه
- مقابله : رویارویی
- دم : لحظه
- ۲- اصلاح ناپذیر
- پایان ناپذیر
- شکست ناپذیر
- ۳- مؤمن - بی وقفه
- ۴- منتظر : انتظار
- مححتاج : احتیاج
- اعتقاد : معتقد
- مظلوم : ظالم

موفق باشید .
تهیه گننده : معصومه فدادن

